

[H. C. Toft.]

Danmark skal kunne klare sig og få eksistensmuligheder af en sådan art, at der bliver mulighed for et udkomme på linje med andre befolkningsgrupper.

De små brug i Danmark er større end de hundredtusinder af småbrug, der er i det øvrige Europa. Det er en af grundene til, at det danske landbrug har kunnet være førende, idet de mindste brug i Danmark har haft en sådan størrelse, at det har været muligt på disse brug at få et udkomme, der var tilfredsstillende. Skal det fortsat være sådan, må man i vore dage, hvor teknikken gør det muligt for en mand og hans familie at præstere en langt større produktion, åbne adgang for en tilpasning i brugsstørrelserne. Vore jordlove må ikke forhindre en sådan udvikling; men det vil de stadig gøre, hvis man bliver stående ved de småtrin, der nu tages i landbrugsloven. Under frivillighedens muligheder, under selvvalgets muligheder, burde der være givet en større fri adgang til nedlægnings og sammenlægning af ejendomme.

I andre europæiske lande går bestræbelserne i samme retning som hos os. Skal vi bevare forspringet for den danske bondestand, må vi i højere grad gennem frivillige sammenlægninger øge mulighederne for, at danske landbrug kan få en sådan mindstestørrelse, at der også ved udnyttelse af nutidens muligheder vil være et eksistensgrundlag i de mindste brugsstørrelser, vi nu skal medvirke til at skabe.

Denne politik er i overensstemmelse med det, udviklingen kræver. Det er en politik, der også må tale til de mange mindre jordbrugere, og jeg tror, det er en politik, som om føje tid vil blive flertallets politik også i Danmark.

Vi mener, at det skridt, det er påkrævet at tage i dag, må være, at man fritager landbrugsejendomme på under 5 ha af bedste jord for landbrugsforpligtelsen, hvis de pågældende ejere ønsker det; endvidere, at der bør gives fri adgang til sammenlægning af ejendomme, der efter sammenlægningen ikke udgør mere end 20 ha af den bedste jord, når de ligger nær ved hinanden.

Jeg kunne ønske at rette et spørgsmål til den højtærede landbrugsminister. Hvad er ministerens motivering for, at grænsen netop

skal sættes ved 5 ha, for at en ejendom skal kunne sammenlægges med en anden, og hvad er motiveringen for, at højeste sammenlægningsgrænse er 12 ha af bedste jord, under særlige omstændigheder 15 ha? Hvorfor, højtærede landbrugsminister, skal 2 ejendomme på f. eks. hver 6 ha ikke kunne sammenlægges, når en ejendom på 5 ha og en på 7 ha kan sammenlægges? Hvad skal den mindre landbruger gøre for at komme af med sin ejendom, hvis den er lille nok til at nedlægges, men ingen i nærheden har en sådan størrelse, at den pågældende ejer må få den som tillægsjord? Skal han stavnsbindes? Skal han økonomisk ødelægges? Sådan vil det jo let gå for ham, da ejendommen vanskeligt kan finde en køber, der ønsker denne brugsstørrelse. Det er jo kun i ganske få tilfælde og under særlige omstændigheder, at en landmand vil erhverve en sådan ejendom i dag.

Jeg må erkende, at det forundrer mig, at man fra regeringens side har anset det for rigtigt på baggrund af den udvikling, som vel alle ser er i gang, at gå ind for en politik, der stavnsbinder mange medborgere og ødelægger deres økonomiske grundlag. De, der efter denne lovændring har en mindre ejendom, som de på grund af lovbestemmelserne ikke eller kun vanskeligt kan afhænde og til en forholdsvis mindre pris end den, der kunne opnås, hvis folketinget gennemførte et mere liberalt standpunkt end det, man her har stillet forslag om, er dårligt tjent dermed.

Vedrørende det vigtige spørgsmål om finansieringen ved sammenlægninger foreslår ministeren ingen ændringer, og jeg ved jo, at grunden dertil er, at man i landbokommissionen vil arbejde videre med dette spørgsmål. Jeg vil dog ikke undlade her at fremføre, at vi ikke mener, at bestemmelserne i udlånsloven vedrørende oprettelse af statshusmandsbrug m. m. bør danne grundlaget.

Vi ønsker fremfor de lange lån til en forholdsvis lav rente at medvirke til, at de, der har behov derfor — og det bliver jo langt fra alle — får en vis støtte til rationaliseringen, men således, at denne støtte skal være afhængig af landbrugets forrentningsprocent, landbrugets priser i forhold til landbrugets gældsbyrde. Denne støtte burde være begrænset til et kortere åremål og